

ПРОТИРІЧЧЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

БОГОМОЛОВА К.С., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

КРАЯ В.Г., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,

ПАЩЕНКО А.Д., ЗДОБУВАЧ,

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІАВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Постановка проблеми у загальному виді Необхідною умовою стабільного розвитку суспільства та ефективного функціонування держави є забезпечення балансу загальнодержавних інтересів з інтересами населення регіонів і територіальних громад. Конституція України закріпила дві системи влади на місцях: місцеві державні адміністрації, які є місцевими органами виконавчої влади, та місцеве самоврядування, як публічну владу територіальних громад. Конституція України гарантує місцеве самоврядування і тим самим не допускає можливості його підміни місцевими державними адміністраціями. Демократизація всіх сфер суспільного життя та побудова громадянського суспільства в Україні неможливі без проведення децентралізації де концентрації державних функцій і повноважень та втілення в життя принципів реального місцевого самоврядування.

Взаємовідносини державних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування представляють, насамперед правовідносини, що виникають, змінюються та припиняються між цими органами, пов'язаними між собою правами та обов'язками. У процесі здійснення органами державної виконавчої влади та місцевим самоврядуванням своїх функцій відбувається неминуча взаємодія між даними управлінськими структурами. При цьому під взаємодією між цими органами розуміється сукупність організаційно – правових форм і методів, спрямованих на спільне рішення як загальнодержавних, так і місцевих питань.

Аналіз останніх досліджень та публікацій Сфери взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування найрізноманітніші – економічні, соціальні, культурні, екологічні, національно-побутові та інші. Однак проблема оптимізації цих взаємовідносин досі є однією з найбільш гострих у вітчизняній правовій теорії і практиці управління. Отже, питання взаємодії органів

державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, необхідність утворення такої моделі управління, яка об'єднає широкий місцевий демократизм зі стабільністю, відповідальною і сильною політикою держави на місцях, набувають актуальності.

У контексті наголошеної проблеми значний інтерес становлять праці вітчизняних та зарубіжних учених, присвячені аналізу зарубіжного досвіду стосовно налагодження відносин між державною адміністрацією та місцевим самоврядуванням. Взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування в зарубіжних країнах приділили увагу Н. Гнидюк, Я. Гонцяж, В. Гуменюк, В. Євдокимов, М. Ісасв, О. Куленкова, О. Лазор, Л. Ларіна, А. Прудников, Я. Старцев, Р. Туровський, А. Чеканський, В. Чехаріна, В. Шишкін. Процеси адміністративно-територіальних реформ у низці країн досліджували А. Антошевський, В. Барвіцький, Ж.-Ф. Девемі, С. Карасінський, Ж.Л. Поже, Р. Хербут, колектив науковців під керівництвом Т. Хорвата та ін. [1-5, 7, 8]. Але розвиток системи державного управління вимагає проведення подальших досліджень проблеми взаємодії органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Формулювання цілей статті. Визначити, які існують протиріччя функціонування державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

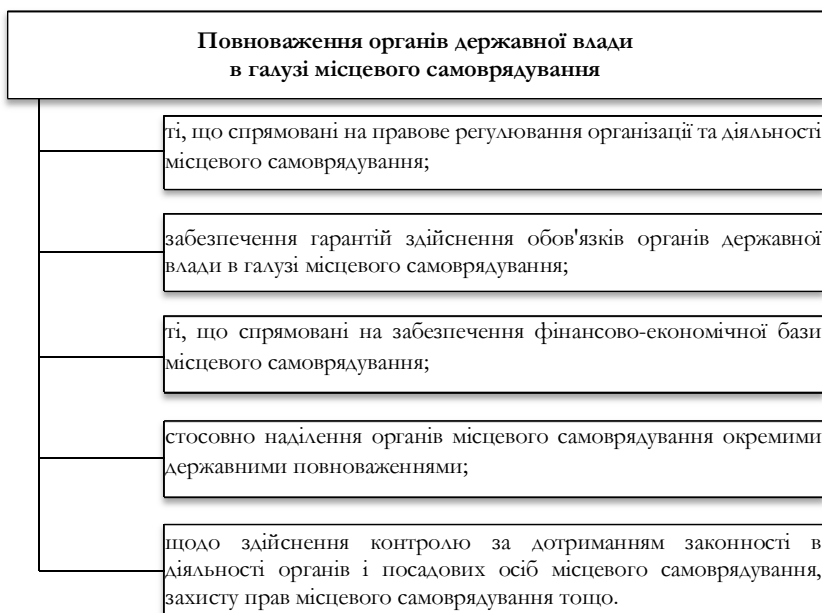
Викладення основного матеріалу дослідження Наукові дослідження проблем взаємодії держави й органів місцевого самоврядування виявляють різноманітні форми, способи, механізми впливу держави на сферу місцевого самоврядування, що, своєю чергою, дозволяє зробити висновок про можливість виокремити в системі внутрішніх функцій української держави функції державного визнання, встановлення та гарантування місцевого самоврядування, що на практиці реалізується у таких напрямках і формах: нормативно-правове регулювання місцевого самоврядування; державна політика в галузі розвитку місцевого самоврядування; державна підтримка територіальних громад; державний захист і гарантування місцевого самоврядування; державний контроль; юридична відповідальність суб'єктів муніципально-правових відносин тощо. Для реалізації саме цієї функції органи державної влади й наділяються відповідними повноваженнями у сфері місцевого самоврядування.

Такі повноваження можна класифікувати за різними підставами, зокрема, відповідно до статусу органів державної влади, які їх здійснюють, з урахуванням сфер їх здійснення органами державної влади, їхнього змісту тощо.

Суб'єктами, наділеними повноваженнями у сфері місцевого самоврядування, є Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади, суди та інші спеціально створені державою профільні органи у сфері сприяння розвитку локальної демократії. За характером і змістом повноваження органів державної влади України в галузі місцевого самоврядування можна поділити на декілька груп, які показані на рис. 1.

За видами ці повноваження бувають нормативно-регулюючі та конкретно-регулюючі. Останні забезпечують контрольні, систематично вчинювані державою правомірні дії, для чого використовуються різні засоби: видання правових актів, статистична звітність, методичні рекомендації тощо. Розглянемо докладніше основні питання, які вирішують місцеві державні адміністрації та місцеве самоврядування. Державні адміністрації вирішують наступне:

- 1) забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян;
- 2) соціально-економічний розвиток відповідних територій;
- 3) бюджет, фінанси та облік;

Рис. 1. Класифікація повноважень органів державної влади в галузі місцевого самоврядування

4) управління майном, приватизація, сприяння розвитку підприємництва та здійснення державної регуляторної політики;

5) промисловість, сільське господарство, будівництво, транспорт і зв'язок;

6) наука, освіта, культура, охорона здоров'я, фізкультура і спорт, сім'я, жінки, молодь та неповнолітні;

7) використання землі, природних ресурсів, охорона довкілля;

8) зовнішньоекономічна діяльність;

9) оборонна робота та мобілізаційна підготовка;

10) соціальний захист, зайнятість населення, праця та заробітна плата [8].

Місцеве самоврядування вирішує наступні питання:

1) утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності, затвердження персонального складу; внесення змін до складу виконавчого комітету та його розпуск;

2) прийняття рішення про проведення місцевого референдум;

3) прийняття рішень про наділення органів самоорганізації населення окремими власними повноваженнями органів місцевого самоврядування, а також про передачу коштів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для їх здійснення;

4) прийняття рішень про об'єднання в асоціації або вступ до асоціацій, інших форм добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування та про вихід з них;

5) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування;

6) затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього;

7) затвердження звіту про виконання відповідного бюджету;

8) встановлення місцевих податків і зборів та розмірів їх ставок у межах, визначених законом;

9) прийняття рішень щодо випуску місцевих позик;

10) прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах;

11) прийняття рішень щодо відчуження відповідно до закону комунального майна; затвердження місцевих програм приватизації, а також переліку об'єктів комунальної власності, які не підлягають приватизації;

12) вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин;

13) надання відповідно до законодавства згоди на розміщення на території села, селища, міста нових об'єктів, сфера екологічного впливу діяльності яких згідно з діючими нормативами включає відповідну територію;

14) встановлення відповідно до законодавства правил з питань благоустрою території населеного пункту, забезпечення в ньому чистоти і порядку, торгівлі на ринках, додержання тиші в громадських місцях, за порушення яких передбачено адміністративну відповідальність;

15) затвердження статуту територіальної громади;

16) визначення обсягу і меж повноважень, які здійснюють районні у містах (у разі їх створення) ради та їх виконавчі органи в інтересах територіальних громад районів у містах.

Проведений аналіз положень діючого законодавства свідчить, що перелік повноважень, які делегують органам місцевого самоврядування органи виконавчої досить об'ємний. Це повноваження, які стосуються соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку, бюджету, фінансів і цін, комунальної власності, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку, будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізкультури і спорту, регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища, соціального захисту населення. Деякі з цих повноважень співпадають з повноваженнями державних адміністрацій. Розглянемо детальніше це питання.

Порівняємо основні галузеві повноваження державних адміністрацій та місцевого самоврядування у сфері соціально-економічного розвитку в таблиці. У галузі бюджету та фінансів місцеве самоврядування має право складати проект місцевого бюджету, забезпечити його виконання та має інші повноваження, які перераховані в таблиці. У галузі містобудування, житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку місцеві адміністрації повинні проводити облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, управляти об'єктами житлово-комунального господарства та проводити інші дії, які перераховані в таблиці.

**Основні галузеві повноваження
державних адміністрацій та місцевого самоврядування**

<i>Державні адміністрації</i>	<i>Міське самоврядування</i>
1	2
У сфері соціально-економічного розвитку	
розробляє проекти програм соціально-економічного розвитку і подає їх на затвердження відповідній раді, забезпечує їх виконання, звітує перед відповідною радою про їх виконання	підготовка програм соціально-економічного та культурного розвитку сіл, селищ, міст, цільових програм з інших питань самоврядування, подання їх на затвердження ради, організація їх виконання; подання раді звітів про хід і результати виконання цих програм
забезпечує ефективне використання природних, трудових і фінансових ресурсів	забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів
складає необхідні для управління соціально-економічним розвитком відповідної території баланси трудових, матеріально-фінансових та інших ресурсів, місцевих будівельних матеріалів, палива; визначає необхідний рівень обслуговування населення відповідно до нормативів мінімальних соціальних потреб; проводить розрахунок коштів та визначає обсяг послуг, необхідних для забезпечення передбаченого законодавством рівня мінімальних соціальних потреб	забезпечення складання балансів фінансових, трудових ресурсів, грошових доходів і видатків, необхідних для управління соціально-економічним і культурним розвитком відповідної території, а також визначення потреби у місцевих будівельних матеріалах, паливі
розробляє пропозиції щодо фінансово-економічного обґрунтування обсягів продукції, що підлягає продажу для державних потреб за рахунок державного бюджету; на пропозиції органів місцевого самоврядування формує обсяги продукції, що поставляється для місцевих потреб за рахунок коштів бюджетів місцевого самоврядування та інших джерел фінансування	розгляд проектів планів підприємств і організацій, які належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, внесення до них зауважень і пропозицій, здійснення контролю за їх виконанням
У галузі бюджету та фінансів	
складає і подає на затвердження ради проект відповідного бюджету та забезпечує його виконання; звітує перед відповідною радою про його виконання	здійснення в установленому порядку фінансування видатків з місцевого бюджету
подає в установленому порядку до органів виконавчої влади вищого рівня фінансові показники і пропозиції до проекту Державного бюджету України, пропозиції щодо обсягу коштів Державного бюджету України для їх розподілу між територіальними громадами, розмірів дотацій і субсидій, дані про зміни складу об'єктів, що підлягають бюджетному фінансуванню, баланс фінансових ресурсів для врахування їх при визначенні розмірів субвенцій, а також для бюджетного вирівнювання виходячи із забезпеченості мінімальних соціальних потреб	встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньообудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги

1	2
здійснює фінансування підприємств, установ та організацій освіти, культури, науки, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, соціального захисту населення, переданих у встановленому законом порядку в управління місцевій державній адміністрації вищими органами державної та виконавчої влади або органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад, а також заходів, пов'язаних із розвитком житлово-комунального господарства, благоустроєм та шляховим будівництвом, охороною довкілля та громадського порядку, інших заходів, передбачених законодавством	складання проекту місцевого бюджету, подання його на затвердження відповідній раді, забезпечення виконання бюджету; щоквартальне подання раді письмових звітів про хід і результати виконання бюджету; підготовка і подання відповідно до районних, обласних рад необхідних фінансових показників і пропозицій щодо складання проектів районних і обласних бюджетів
У галузі містобудування, житлово-комунального господарства, побутового, торгівельного обслуговування, транспорту і зв'язку	
організовує розробку та проведення експертизи містобудівної документації населених пунктів відповідно до державних норм і стандартів	управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню
забезпечує організацію обслуговування населення підприємствами, установами та організаціями житлово-комунального господарства, зв'язку, телебачення, радіомовлення, торгівлі та громадського харчування, побутового і транспортного обслуговування незалежно від форм власності	облік громадян, які відповідно до законодавства потребують поліпшення житлових умов; розподіл та надання відповідно до законодавства житла, що належить до комунальної власності; вирішення питань щодо використання нежилых приміщень, будинків і споруд, що належать до комунальної власності
організовує роботу з атестації об'єктів, сертифікації продукції, робіт і послуг підприємств і організацій житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування населення	сприяння розширенню житлового будівництва, подання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла; подання допомоги власникам квартир (будинків) в їх обслуговуванні та ремонті; сприяння створенню об'єднань співвласників багатоквартирних будинків
організовує охорону, реставрацію та використання пам'яток архітектури і містобудування, палацово-паркових, паркових та історико-культурних ландшафтів	прийняття рішень про організацію громадських вбиралень, стоянок та майданчиків для паркування автомобільного транспорту, здійснення контролю за їх діяльністю відповідно до закону
розробляє та затверджує схеми санітарного очищення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці та організовує окреме збирання побутових відходів, інших видів відходів як вторинної сировини	забезпечення соціально-культурних закладів, які належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, а також населення паливом, електроенергією, газом та іншими енергоносіями; вирішення питань водопостачання, відведення та очищення стічних вод; здійснення контролю за якістю питної води

Фактично, розмежування функцій і повноважень двох гілок влади, має на меті забезпечити умови для роздільного їх функціонування. Але наявність широкої суміжної компетенції робить це малоефективним. На сьогодні у взаємодії державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування просліджуються певні протиріччя.

По-перше, аналізуючи законодавчу базу, виявляється, що повноваження державних адміністрацій повністю дублюються органами місцевого самоврядування. Недостатньо використаний при розробці законів про державні адміністрації та місцеве самоврядування досвід зарубіжних країн щодо чіткого розмежування об'єктів управління. Таким чином, мова йде про так звані протиріччя в сфері компетенції.

По-друге, слід сказати про принцип розподілу влад, коли органи місцевого самоврядування, не будучи органами виконавчої влади, мають права і виконують функції виконавчої влади.

По-третє, державні адміністрації підконтрольні і підзвітні радам відповідного рівня, ради контролюють реалізацію комплексних програм, виконання бюджету тощо. Крім того, вони заслуховують звіти голови державної адміністрації, його заступників, керівників управлінь, відділів, інших структурних підрозділів державної адміністрації. В той же час міський, селищний, сільський голова підзвітні лише територіальній громаді, а рада підконтрольна лише на стільки, на скільки депутати підзвітні своїм виборцям на округах.

По-четверте, існують протиріччя в сфері делегування повноважень. Згідно законодавства держава делегує частину своїх функцій органам місцевого самоврядування. В наслідок цього ради вирішують питання не лише місцевого характеру, але і питання державної політики, оскільки в законі не вказується конкретні особливості поняття «питання місцевого значення», що дає змогу трактувати його в залежності від ситуації. Районні та обласні ради делегують місцевим державним адміністраціям низку повноважень. За умови відсутності у районної та обласної ради виконавчого органу це призводить до перетворення місцевих державних адміністрацій у виконкоми рад.

По-п'яте, за законодавством, сільський, селищний голова обирається членами територіальної громади. Голова обласної та районної ради обирається на сесії з числа депутатів. Голова місцевої державної адміністрації призначається Президентом України за поданням Кабміну України, однак Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» закріпив за радою право внесення кандидатури на посаду

голови місцевої державної адміністрації а також право висловлювати йому недовіру. У разі виявлення недовіри Президент України звільняє голову державної адміністрації з посади. Отже, голова місцевої державної адміністрації перебуває у жорсткій залежності від ради, і повинен в своїй діяльності опікуватися перш за все потребами ради, а не держави.

Таким чином, на даний час повноваження між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування належним чином не розподілено, мають місце їх невиправдана централізація, дублювання, безпідставне делегування. Всі ці фактори ускладнюють систему управління, ведуть до конфліктів між представниками цих державних органів, призводять до створення дублюючих управлінських структур, надмірних фінансових витрат і як кінцевий результат – зменшення ефективності вирішення місцевих справ.

Висновки Для ефективної реконструкції співвідношення державного управління і місцевого самоврядування необхідно:

1. Чітке наукове обґрунтоване визначення розподілу функцій та повноважень між органами державної влади та органами місцевого самоврядування. До сфери компетенції обласних державних адміністрацій слід віднести питання контролю за дотриманням законодавства, організацію заходів загальнодержавного спрямування. За органами місцевого самоврядування слід закріпити функції надання громадських послуг, задоволення культурних, освітніх та інших потреб населення;

2. Удосконалення контролю за реалізацією делегованих повноважень. Необхідно закріпити процесуальні норми щодо здійснення контролю за виконанням делегованих повноважень та відповідальності за їх порушення. Голови місцевих державних адміністрацій мають бути наділені повноваженнями щодо зупинення незаконних актів органів місцевого самоврядування, які прийняті з питань виконання делегованих повноважень органів виконавчої влади;

3. Розширення практики укладання договорів та угод про спільну діяльність у різних сферах життя між органами влади на місцях, які можуть конкретизувати відповідно до закону їхні взаємні права та обов'язки;

4. Законодавче визначення та закріплення повноважень територіальних громад сіл, селищ, міст. За громадами слід закріпити визначення пріоритетів їх розвитку, затвердження найвагоміших правових актів. Необхідно значно розширити повноваження рад базового рівня та місцевих голів, які обираються на основі загального,

рівного, прямого виборчого права у населених пунктах. Важливим напрямом розвитку функцій місцевого самоврядування є прийняття галузевих нормативно-правових актів у галузі житлово-комунального господарства, будівництва тощо.

Література.

1. **Барвіцький В.** У пошуках шляхів реформування дієздатних територіальних громад: міжнародний досвід. *Проблеми децентралізації: національний та міжнародний досвід*: збірник матеріалів та докладів / за ред. **М.О. Пухтинського**. Київ: Атіка-Н, 2006. С. 245-251.

2. **Гонцяж Я.** Самоврядування та територіальна організація влади в Польщі: довідкове видання / за заг. ред. **Я. Гонцяж** [та ін.]; Центр дослідж. адміністрат. реформи; Міжнар. центр перспект. дослідж. Київ: Міленіум: Вид-во УАДУ, 2001. 184 с.

3. **Девемі Ж.-Ф.** Місцеве управління у Франції. *Збірник науковий Української академії державного управління* / за заг. ред. **В.І. Лугового, В.М. Князева**. Київ: Вид-во УАДУ, 2000. Вип. 2. Ч. II. С. 77-82.

4. Децентрализация: эксперименты и реформы: органы местного самоуправления в Центральной и Восточной Европе / под ред. **Т. Хорвата**. Будапешт: Public Service Reform Initiative, 2000. 484 с.

5. **Евдокимов В.Б., Старцев Я.Ю.** Местные органы власти зарубежных стран: правовые аспекты. М.: Спарк, 2001. 251 с.

6. **Западинчук О.П.** Формування та розвиток інституту державної влади в умовах адміністративної реформи в Україні: *автореферат дисертації кандидата наук з державного управління: 25.00.03*; ДРІДУ НАДУ. Дніпро, 2016. 23 с.

7. **Исаев М.А., Чеканский А.Н., Шишкин В.Н.** Политическая система стран Скандинавии и Финляндии. М.: РОССПЭН, 2000. 279 с.

8. **Карасінський С.** Польська адміністративна реформа. *Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика*; за ред. І.Ф. Кононова. Луганськ: Альма-матер, 2001. С. 431-440.

References.

1. **Barvitsky V.** (2006). U poshukakh shlyakhiv reformuvannya diyezdatnykh terytorial'nykh hromad: mizhnarodnyy dosvid [In search of ways to reform able territorial communities: international experience]. *Problemy detsentralizatsiyi: natsional'nyy ta mizhnarodnyy dosvid – Decentralization Issues: National and International Experience*. M.O. Puhtinsky (Ed.). Kyiv: Atika-N, pp. 245-251 [in Ukrainian].

2. **Goncagh J.** et al. (Eds.). (2001). *Samovryaduvannya ta terytorial'na orhanizatsiya vlady v Pol'shchi: dovidkove rydannya [Self-Government and Territorial Organization of Power in Poland: Reference Edition]*. Kyiv: Millennium: UADU Issue, p. 184 [in Ukrainian].

3. **Nine J.-F.** (2000). Mistseve upravlinnya u Frantsiyi [Local government in France]. *Zbirnyk naukovy Ukrainy's'koyi akademiyi derzhavnogo upravlinnya – Proceedings of the Ukrainian Academy of Public Administration*. V.I. Lugovoi, & V.M. Knyazev (Eds.). Kiev: Issue of the UUU, Vol. 2, Part II, pp. 77-82 [in Ukrainian].

4. *Detsentralizatsiyya: éksperymenty y reformy: orbany mestnobo samoupravlenyya v Tsentral'noy y Vostochnoy Evrope* [Decentralization: Experiments and Reforms: Local Self-Government Bodies in Central and Eastern Europe]. (2000). T. Horvath (Ed.). Budapest: Public Service Reform Initiative, p. 484 [in Russian].

5. **Evdokimov V.B., & Startsev Ya.Yu.** (2001). *Mestnye orbany vlasty zarubezhnykh stran: pravoye aspekty* [Local authorities of foreign countries: legal aspects]. Moscow: Spark, p. 251 [in Russian].

6. **Zapadinchuk O.P.** (2016). Formuvannya ta rozvytok instytutu derzhavnoyi vlady v umovakh administratyvnoyi reformy v Ukrayini [Formation and development of the institute of state power in the conditions of administrative reform in Ukraine]. *Abstract of the dissertation of the candidate of sciences in public administration*; Dnipro, p. 23 [in Ukrainian].

7. **Isaev M.A., Chekansky A.N., & Shishkin V.N.** (2000). *Polytycheskaya sistema stran Skandynavyy u Fynlyandyu* [The political system of the countries of Scandinavia and Finland]. Moscow: ROSSPEN, p. 279 [in Russian].

8. **Karasinski S.** (2001). *Pol's'ka administratyvna reforma. Hlobalizatsiya. Rehionalizatsiya. Rehional'na polityka* [Polish administrative reform. Globalization. Regionalization. Regional policy]. I.F. Kononov (Ed.). Lugansk: Alma Mater, pp. 431-440 [in Ukrainian].

Анотація.

Богомолова К.С., Краля В.Г., Пащенко А.Д. Протиріччя функціонування державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

В статті виявлені основні протиріччя функціонування державних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Проведено групування повноважень органів державної влади України в галузі місцевого самоврядування за характером і змістом. Встановлено, що перелік повноважень, які делегують органам місцевого самоврядування органи виконавчої влади достатньо об'ємний. При цьому, деякі з цих повноважень співпадають з повноваженнями державних адміністрацій. Фактично, розмежування функцій і повноважень двох гілок влади, має на меті забезпечити умови для роздільного їх функціонування, але наявність широкої сумісної компетенції робить це малоєфективним. Встановлені певні протиріччя, що існують у взаємодії державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Доведено, що на даний час повноваження між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування належним чином не розподілені, мають місце їх невиправдана централізація, дублювання, безпідставне делегування. Всі ці фактори ускладнюють систему управління, ведуть до конфліктів між представниками цих державних органів, призводять до створення дублюючих управлінських структур, надмірних фінансових витрат і як кінцевий результат – призводять до зменшення ефективності їх діяльності.

Ключові слова: державні органи влади, місцеве самоврядування, делегування повноважень, галузеві повноваження.

Аннотация.

Богомолова К.С., Краля В.Г., Пащенко А.Д. Противоречия функционирования государственных органов исполнительной власти и местного самоуправления.

В статье выявлены основные противоречия функционирования государственных органов исполнительной власти и местного самоуправления. Проведена группировка полномочий органов государственной власти Украины в области местного самоуправления по характеру и содержанию. Установлено, что перечень полномочий, делегированных органам местного самоуправления органами исполнительной власти достаточно объемны. При этом некоторые из этих полномочий совпадают с полномочиями государственных администраций. Фактически, разграничение функций и полномочий двух ветвей власти, направлено на обеспечение условия для раздельного их функционирования, однако наличие широкой смежной компетенции делает это малоэффективным. Установлены определенные противоречия, существующие во взаимодействии государственных администраций и органов местного самоуправления. Доказано, что в настоящее время полномочия между органами исполнительной власти и местного самоуправления должным образом не распределены, имеют место их неоправданная централизация, дублирование, бесхозяйное делегирование. Все эти факторы усложняют систему управления, ведут к конфликтам между представителями государственных органов, приводят к созданию дублирующих управленческих структур, чрезмерных финансовых затрат и как конечный результат – приводят к уменьшению эффективности их деятельности.

Ключевые слова: *государственные органы власти, местное самоуправление, делегирование полномочий, отраслевые полномочия.*

Abstract.

Bohomolova K.S., Kralya V.G., Pashchenko A.D. Contradictions of functioning of state bodies of executive power and local self-government.

In the article the main contradictions of functioning of state bodies of executive power and local self-government are revealed. The grouping of powers of state authorities of Ukraine in the field of local self-government by nature and content is conducted. It is established that the list of powers delegated to local governments by the executive is sufficiently voluminous. However, some of these powers are in line with those of public administrations. In fact, the separation of functions and powers of the two branches of power is intended to provide the conditions for their separate functioning, but the existence of broad coordinating competence renders it ineffective. Some contradictions existed between state administrations and local self-government bodies. It is proved that at present the powers between the executive authorities and local self-government are not properly distributed, there are their unjustified centralization, duplication, and unjustified delegation. All these factors complicate the management system, lead to conflicts between representatives of these state bodies, lead to the creation of duplicate management structures, excessive financial costs and, as a result, lead to a decrease in the effectiveness of their activities.

Key words: *state authorities, local self-government, delegation of powers, sectoral powers.*